

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 120 Lel. | Negyed évre — — — 30 Lel.
Fél évre — — — 60 „ | Egyes szám ára — — *250 „
Nyilttér soronként 10 Lel.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adóznak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A telepések ügye.

Az agrártörvény 1. fejezete szerint a kisajátítás célja a falusi parasztbirtokok szaporítása.

A telepések birtoka falusi parasztbirtok és mégis 1—2 hold kivételével kisajátították, és e kisajátítást Románia minden fóruma helybenhagyta.

E kiáltó törvénytelenység ellen nem volt más út, mint a Népszövetséghez fordulni.

Oda fordultak.

Az eredmény: Elméleti igazság, anyagi tönkretétel.

A Népszövetség megállapította a kisajátítások jogtalanságát. Ebből a világ minden joga szerint az következik, hogy a kisajátító teljes kártalanítással tartozik, még pedig, ha meg van az elvett vagyon, ennek visszaadásával és az elmaradt haszon megtérítésével.

Jelen esetben az ingatlanok megvannak.

És a bölcs Népszövetség az elvett tán 24 ezer hold földért a telepések részére megállapított 700.000 arany leut, amiből 1 holdra úgy 25 arany leu esik, vagyis átlag 1 holdnak 1 évi békebeli szűk haszonbére.

Ebből világosan látszik, hogy a Népszövetség barátság-alapon ítelt és ítéletének jogi értéke egyenlő a nullával.

Minthogy pedig zavartalanul foly tovább most is a kisebbségek és főképen a magyarok további levetkőztetése, amint itt helyben is láthatjuk a Kún-kollegium esetéből; kétségtelen, hogy a Népszövetségnél már előzetesen el vannak intézve a kisebbségek s így további sérelmeink orvoslása is hasonló lesz.

Tehát nyugodtan letehetünk a reményről, hogy az ugynevezett törvényes birói fórumoknál sérelmeinkre valaha is orvoslást nyerhessünk. Ilyen formán keresnünk kell oly utat, amelyen haladva jogainkat megvédhetjük, mert mi magyarok — és bizonyosan a többi kisebbségek is — sohasem mondunk le természetü és jogi jogainkról s nem fogunk belenyugodni, hogy minket az idők végtelenségéig rabszolgákként kezeljenek, a kik csak arra valók, hogy dolgozzanak, izzadjanak, építsenek, adózzanak és azután munkájuk eredményét a többség egyszerűen elvegye, amint szüksége van reá. S. Á.

Felhívás.

A Magyar Párt hunyadmegyei tagozata f. év szeptember hó 20-án, vasárnap délután fél 2 órakor Déván, a Fehér-Kereszt szálloda nagytermében, a vármegye összes tagozatainak és az „Országos Magyar Párt“ kiküldöttjének részvételével, újjászervező tisztújító gyűlést tart, hogy a régi vezetőség beszámolóval a múlttal, helyét a vármegye magyarsága bizalmasainak átadja.

Évek óta az első alkalom arra, hogy felhalmozott ügyeinket megtárgyalhassuk. Felkérjük ezért párthiveinket, hogy e gyűlésen, amely egyuttal hivatva van arra is, hogy a

vármegyei pártszervezetünket a legdemokratikusabb alapokra fektesse, minél számosabban jelenjenek meg.

Déva, 1925. évi szeptember hó 15-én.

Dr. Meshó Miklós,
titkár.

Cs. Lázár László,
elnök.

A kisiparosság kölcsönügye.

Csak románoknak akartak kölcsönt adni, azoknak is csak úgy, ha belépnek a liberális pártba.

A „Déva és Vidéke“ írja: A romániai kisiparosok közül a dévai kisiparosok sem kivételek s így nekik is meg kell küzdeniök az a válsággal, ami most a kisiparosság feje felett elvonul. A kisiparosságnak ugyanis nincsen tőkéje s így munkáját sem tudja kellőleg kihasználni, illetve értékesíteni.

Éppen ezért kétszeres várakozással és érdeklődéssel tekintett a hunyadmegyei kisiparosság azok elé a tárgyalások elé, amelyeket Panaitescu szenátor folytatott a dévai iparosság vezetőjével a kisiparosság kölcsön ügyében. Arról volt szó ugyanis, hogy Hunyadmegye iparossága egymillió leu kölcsönt kapna 110 napi időtartamra 9 százalék kamatra.

A tárgyalások azonban váratlanul megakadtak, mert Panaitescu szenátor — akit különben tisztelünk és becsülünk, hiszen városunk és annak iparossága érdekében eddig is már sokat tett — olyan feltételeket állított fel, amelyeket a dévai ipartestület elnöke nem fogadhatott el. E három feltétel közül az egyik az volt, hogy a kisiparos román legyen, a másik, hogy törvénytől bejegyzett legyen, a harmadik pedig, hogy lépjen be a liberális pártba.

Nem szólva arról, hogy már az első feltétel is sérelmes, hiszen az iparosságot megosztja, mert a kisebbségi iparost nem tekinti annyinak, mint a román iparost és nem szólva arról, hogy törvénytől nálunk a kisiparosok nincsenek bejegyezve, a harmadik feltétel annyira lehetetlen és megvalósíthatatlan, hogy az elől Chinda Miklós, a dévai ipartestület érdemes elnöke, kénytelen volt kitérni.

Az, hogy valaki csak akkor kaphat kölcsönt, ha beiratkozik a liberális pártba, olyan szabadság megsértés, amilyent az iparosság nem bírhat el s inkább 30 és 32 százalék kamatot fizet. Így, ilyen módon szerezni a kormányzó pártnak párttagokat, igazán nem ildomos, sem nem szükséges dolog.

A kölcsön ügye tehát, ezek miatt, egyelőre kutba esett, de reméljük, eljön az az idő, amikor minden nyilatkozat aláírás nélkül fognak kölcsönt nyújtani és nemcsak a románoknak, hanem a romániai kisiparosoknak.

Regisztráljunk...

Fájdalmas szomorúsággal regisztrálunk.

Évek óta egyebet sem teszünk, csak regisztrálunk, kisebbségi béketűrésünk emberfeletti léleknagyságával a szomorú tényeket...

Ismét egy dátum... Egy újabb memento... Egy faktum, melynek nyomában sok-sok keserűség és nagyon sok fájdalom fakad.

Nincs már kollegiumunk! Kevesebb egy bátyával a magyar kultúra erősen szorongatott várán...

Hiába, ilyen a kisebbségi sors!

Négy évszázad szorgalmas, áldozatos munkáját egy bizottsági határozat egyszerűen eltörli, megsemmisíti, mintha sohasem is lett volna...

Consummatum est!... Regisztráljunk!

Az a bizottság, mely a kollegiumot „elrekvirálta“, vagy ha úgy tetszik: „haszonbérbe vette“, vándorbotot nyomott a kollegium tanárainak a kezébe.

Hja! Van kisebbségi kultúra is!

Az ilyen „kulturpolitika“ nyomán már meg is kezdődött a vándorlás.

Regisztráljunk!

Vasárnap tartotta bucsuprédikációját Székely János kollegiumi vallástanár, aki rövidesen Kolozsvárra költözik...

De minek rekrimináljunk? Hiszen minden írásnál jobban, beszédesebben szóltak azok a könnyek, melyek odalopózkodtak mindazok szemébe, akik a vasárnapi istentiszteleten jelen voltak.

Este a Transsylvániában a ref. dalárda és nőegylet tagjai, azok hozzátartozói összegyűltek, hogy még egyszer együtt lehessenek Székely Jánossal. Ezen a bucsuestén jelen volt mindenki, akinek csak eljutott a fülébe a bucsuest hire, mert hiszen ki ne szeretne volna Székely Jánost.

Összedobbantak még egyszer a szivek, egybefolytak a közös forrásból származó könnyek.

A dalárda néhány dalt énekelt el távozó tagja tiszteletére. Utána Bodor János ref. lelkész atyai és igaz baráti szívből fakadó szavakkal bucsuztatta el „mindannyiunk Székely Jánosát“. „Csárda lett a templomból“ — mondotta — mert nem engedték meg, hogy a kollegium egyik helyiségében tartsuk meg a mai családias jellegű bucsuztatót, pedig ott sem mondtunk volna egyebet, mint amit itt mondunk.

Azután a dalárda és a ref. nőegylet nevében bucsuztatta el Székely Jánost. Ezek az egyetek egyik legnagyobb támaszukat vesztik el a távozóban.

Csűrös Pál igazgató a tanárkollégák nevében bucsuztatta el Székely Jánost, ugyszintén Nagy Ödön tanárt is, aki már el is távozott Nagyenyedre.

Ezekután Székely János, majd Nagy Ödön mondtak köszönetet azért a megható szeretetért, mely őket szászvárosi tartózkodásuk alatt állandóan körülvette. „Legdrágább emlékeim közé teszem el — s ez többet ér nekem minden kincsnél, gyémántnál, — a Szászvárosban töltött 10 év emlékéit“ — mondta könnyekig meghatódva Székely János.

Szász Sándor ny. városi tanácsos a barátok nevében bucsuzott a távozótól költői lendületű, emelkedett stílusú beszédben.

Gergely Ferenc ref. II. lelkész a lelkész-társaság tiszteletére három dalt énekelt el.

Csűrös Pálné urasszony a ref. nők nevében bucsuztatta el Székely Jánost s egy gyönyörű kazettát nyújtott át megható szavak kíséretében.

Végül Benkő Lajos mondott hatásos képekben gazdag bucsuztatót. „Elmennek, ki-dőlnek a mi fáklyavivőink — mondotta — s mi sötét éjszakában, göröngyös utakon kell botorkáljunk tovább, mert magyarok vagyunk”.

A családias jellegű bucsuest a záróráig tartott. Minden bucsupohárba a történetek keserű örömcseppjei vegyültek.

Fájó szívvel, keserű lélekkel mondunk mi is Isten hozzádot a távozóknak. Vigyék magukkal minden szeretetünket, meleg baráti érzésünket.

Regisztrálunk!

F. gy.

Kedves San-Toy,

baj van kérem,
No, de ne ijedjen meg,
Több veszett a „bakk” asztalnál —
Hogy a kakas rugja meg.
Egyszer bus, komoly az ember,
Máskor meg vig és heves,
Attól függ hogy a háromra
Hatos jön-e vagy hetes,
Ejnye, ejnye lám mindig csak
Ez motoszkál eszembe',
Pedig isten bizony sokszor
A nagy „flótát” veszem be
S mégis, hogy az ördög rugja,
Bár miként is fogadom,
Rá visz ronda szenvedélyem
S vágva leszek mint barom.
Mondhatom, hogy undorító
Ez a lokális szokás
Mely szerint hogyha van pénzed
Rögvest ott van a nyomás
Vagy ha pedig nem úgy táncolsz
Amiként ők fütyülnek,
Hát képesek, az éhesek
És a fejedre ülnek.
Legszebb amikor a „Pali”
A tisztelt barát „leég”,
Körütekint és szomorun
Nyelegeti a kefét.
Nincs barátja, ismerőse
Mintha lenne idegen,
Akitől most, hogy socher lett
Elfordulnak hidegen.
Bezeg másképp áll a dolog
Ha véletlen treffben van,
Simulnak és hizelegnek
Örvendezve, boldogan.
Nem is nagyon mérlegelnek
Nézegetnek, hogy ki vagy,
Fő, hogy a pénzedből minél
Nagyobb összeget leadj,
Minél több leut leadj.

Vékonny Náci.

Teljes autonómiát kérnek a városoknak Polgármesterek kongresszusa Kisenevben.

Az „Ellenzék” írja: Kisenevből jelentik, hogy ott tegnap megnyitott a romániai városok polgármestereinek kongresszusa, amelyen Erdélyből is sokan vettek részt. Costescu bukaresti polgármester elnöki beszéde után Bival kisenevi polgármester Kisenev város nevében üdvözölte a kongresszust. Az érdemleges tárgyalások folyamán a felszólalók egybehangozón kifogásolták azt, hogy a városi adók az állampénztárba folynak be és így a városok fejlesztésére nem marad megfelelő pénz. A felszólalók ezért kivétel nélkül a városok tel-

jes autonómiáját követelték. A belügyminiszter képviselője elvben csatlakozott a polgármesterek óhajához, mely a városokat mentesítene a politika alól. Costescu polgármester különösen kifogásolta a jelenlegi helyzetben azt, hogy ha egy város képviselője véletlenül nem kormánypárti ember, akkor a város a kormánynál semmit sem tud keresz-tülvinni. Teljes autonómiát kíván ezért ugy adminisztratív, mint pénzügyi tekintetben a városok részére. Ezután egy határozati javaslatot terjeszt be, amely szerint a kongresszus kívánja, hogy a kormány az indirekt adókból juttasson harminc százalékot a városnak és engedje át a városi adókat teljesen a városok pénztárának, hogy így a városok fejlesztésére nagyobb gondot lehessen fordítani. A kongresszus a határozati javaslatot elfogadta. Az ülés folytatását azután hétfőre halasztották.

Azt hisszük, hogy a kisenevi polgármester felszólalását mi szászvárosiak is teljesen magunkévá tesszük, mert ugy a városi vezetőség, mint a polgárság érzi és tudja, hogy városfejlesztés teljes autonómia nélkül lehetetlen.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetett méhészek.** A Kolozsvárt megtartott méhészeti kiállításon vármegyénk-ből két méhész nyert kitüntetést: Győri Ernő és Vagzsina Imre kudzsiri lakosok, akik bronz érmet kaptak.

— **Házasság.** Tegledi Ernő a dévai állam-építészeti hivatal műszaki rajzolója f. hó 5-én tartotta esküvőjét Frank Friederika urleánnyal Szászvároson.

— **A nemzeti párt dévai gyűlése** impo-záns keretekben folyt le f. hó 13-án. A megye minden részéből szép számban jelentek meg a párt tagjai és hivei. — A gyűlést dr. Vlad Aurél elnök, volt miniszter nyitotta meg. Mondanunk sem kell, hogy az ott elhangzott be-szédek mindegyike a ma uralmon lévő liberális kormányzat törvénytelenégeit feszegette. Egy tiltakozás volt ez a gyűlés a mai kormány ellen, kívánva annak tovatűnését. Beszédeket mondtak dr. Vlad Aurél elnökön kívül Pop C. Stefan, dr. Vaida, dr. Maniu Juliu, s ezenkívül Dobrogea, Muntenia és Bukovina küldöttjei: Bredicianu, Joanitescu. A gyűlés a kisebbségek érdeklődését is ki-váltotta. A magyar pártnak is számos tagja jelent meg a gyűlésen, hogy a román nemzeti párt sirámain keresztül meghallgassa a saját sérelmét, panaszát, „jaj”-ját.

— **A jövő társadalma** címmel Aradi Viktor szerkesztésében igen nivós társadalomtu-dományi és szociálpolitikai szemle indult meg Kolozsváron, mely külső formájában izlést, precíz nyomdai munkát, jó papírost s tartal-milag pedig mélyen szántó gondolatokat és tudományos felkészültséget nyújt a magyar olvasóközönségnek.

— **A róm. kath. polgári iskola.** A hely-beli róm. kath. polgári iskolában a tanítás f. hó 26-án kezdődik. A tanítás a miniszterileg jóváhagyott tanterv szerint történik. Megnyil-lik az iskola leánytagozata is. Leányok tani-tatása délutánonként lesz. — Megütközéssel hallottuk egyes szülőktől, hogy itt-ott kapott információk szerint az iskolának nincs meg a nyilvánossági joga. Ezen híresztelés alap-talansága felől az igazgatóság megnyugtatta a szülőket és ez uton is közli, hogy a polg. iskola nyilvánossági joga meg van és az is-kolafentartó püspöki hatóság 3804—925. számú rendelete értelmében az iskola zavartalanul fogja működését folytatni. Az iskola létét és

fennmaradását érintő minden ezzel ellenkező, akár tendenciózus, akár kétségeskedő híresz-telést ezek szerint az igazgatóság alaptalan-nak nyilvánít.

— **20-án (vasárnap) lesz Déván** a Ma-gyar Párt gyűlése és a Jókai tünnepe. Fel-hívjuk magyar testvéreinket, hogy azokon mentül nagyobb számban részt vegyen.

— **Csendélet a szén hazájában.** A Zsil-völgyében — amint a napilapok is jelezték — nagyarányu szénpanamát fedeztek fel. Több év óta tapasztalták, hogy időközönként egyes szállítmányok nem jutnak el rendeltetési he-lyükre, ezeket a hiányokat azonban jóhiszeműen mindig másokkal pótolták, tudniillik azt hitték, hogy tévedésből máshova lettek irányítva. Egy idő óta azonban gyanus volt a sok tévedés és az illetékes hatóságok ti-tokban, de annál erélyesebben és buzgóbban fogtak hozzá a különös és feltűnő szénszáll-ítmány-eltűnések okának kiderítéséhez. — A vizsgálat megállapítása szerint a szénszállit-mányok elsikkasztásáért az egyik szénvizsgá-lót terheli a felelősség, aki a közüzem ré-szére szállított szenes vagonoknak a jelzőcéduláit átcserélve, a szenet magánosoknak adta el s a pénzt felvéve, elsikkasztotta. Eddig circa huszonnyolc vagon szén eltűnését ál-lapították meg, de illetékes közegek véleménye szerint valószínűleg több száz vagon szén ily módon való eltűnéséről van szó s így széles-körü nyomozást vezettek be. Valószínű, hogy ez ügyben mások is belevannak keverve, hiszen nem tételezhető fel, hogy csupán egy embernek módjában volt ilyen nagy vissza-élést követni el. Egy vagon szén nem egy tü, amely oly könnyen eltűnhetik. A nyomozás folyik.

— **A Hamródi-féle balett-est,** amely f. hó 18-án a Centrálban tartatott volna meg, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt.

— **Nagy lopás Déván a Fehér-Keresztben.** Folyó hó 10-én a Fehér-Keresztben nagy lopásoknak jöttek a nyomára. A bérlő-nek már régebben feltűnt, hogy ezüstnemű-jéből és evőeszközeiből már több hete több és több hiányzik. A hiánynak nem tudtak a nyomára jönni és mindig ujakkal pótolták. Folyó hó 10-én végre az egyik alkalmazott tetten érte Hirspech Francz hetest, amint éppen 6 pár evőeszközt akart eltüntetni. Azon-nal föl vitték a rendőrségre, ahol vallatóra fog-ták. Hogy ki volt az orgazda, az csak a to-vábbi nyomozás során lesz megállapítható, de annak valószínűleg szenzációs eredménye lesz.

— **Tűz.** F. hó 16-án éjjel a perkászi uton fekvő Schul-féle tanyán nagyobb szalma-mennyiség tüzet fogott s leégett. A kár több ezer leu. A tűz oka ismeretlen.

— **Egészségügyi statisztika.** A dévai egészségügyi hivatal értesítése szerint me-gyénkben az elmúlt hónapban a következő fertőző megbetegedések fordultak elő: Ka-nyaró: Vulkán 5, Lupény 7 és Aninósza 3 eset. Hastifusz: Lupény 2 eset, egyik halálos, Govasdia 1 eset. Szamárhurut: Vulkán 7 és Gyalár 23 eset. Megyénk egészségügyi hely-zete tehát változatlanul kedvezőnek mondható.

— **Uj zenészek Szászvároson.** A Sükösd Miklós bérletében lévő Transsylvania szálloda éttermében Muntean cigányprimás fiatal, de jó erőkből álló zenekara van szerződötve, a mely minden este ott hangversenyezik. A fe-gyelmezett zenekarnak sok hallgatója van.

— **Találós kérdés?** Mikor az enyém a tied, mikor nem a tied, övé, az enyém s mi-kor a tied, az övé?

— Megrendelte-e már Ön a „Szászváros és Vidéké“-t? Ha nem, siessen ezt megtenni, mert ez a lap mindnyájunk érdekét, a közérdeket ezentul is csak úgy tudja szolgálni, ha ebben az előfizetők tábora támogatja. — Polgárok! Jogos panaszaitokkal forduljatok a „Szászváros és Vidéké“-hez!

— **Panasz.** „Figyelő“ aláírással helyből egy hosszú panaszos levelet kaptunk lekötés végett. A levélirő első óhaja, hogy a Sétakertben este sétálók személyi biztonsága megvédése céljából egy rendőrposzt rendeltesék ki. Tekintettel az ősz közeledésére ez már nem aktuális. Azután a patak által elmosott vasúthoz vezető ut javítását sürgeti, továbbá az ebzárlat dacára is póráz és szájkosár nélküli kutyák szabadon való korzójására hívja fel az illetékesek figyelmét. Kifogásolja, hogy a pöcegödrök takarítását néha már este fél kilenckor megkezdik az eléggé forgalmas utcákban is s azt is, hogy ama bizonyos hordó tartalma vastag sávval jelzi az utat, melyen végig vonult. A név nélküli panaszokat kivételesen közöltük, mert meggyőződünk jogos voltukról.

— **Az egészségügyi miniszterium intézkedése a borhamisítás meggátolására.** Az egészségügyi miniszterium rendeletet intézett a városi és megyei főorvosi hivatalokhoz, hogy a szüret alkalmával szigorú ellenőrzést gyakoroljanak a bortermelők és kereskedők felett. A rendelet felhívja az ellenőrző közegek figyelmét arra, hogy egyesek a borokba szalicilt és egyéb idegen anyagokat kevernek, ami az élelmiszerek hamisításának ellenőrzésül szóló törvény szerint tilos. Az így meghamisított borokat el kell kobozni, amellet a hamisítókat szigorúan megbüntetni.

— **Döntöttek a telepések ügyében.** A genfi Népszövetség tanácsa az elmúlt szombaton foglalkozott a romániai magyar telepések ügyével. A kérdés előadója Mello Franco, Brazília népszövetségi megbízottja volt. A vitában először Titulescu román megbízott szólalt fel, aki bejelentette, hogy Románia ragaszkodik az agrártörvény tizedik szakaszának érintetlen fentartásához. Mégis, hogy nagylelkűségének tanubizonyosságát adja, hajlandó a telepéseket hétszáz ezer aranyfrankkal kártalanítani. Ezután az előadó tette meg jelentését, ismertette a telepések ügyét, amely szerint 2285 telepés 42.101 holdjából 24 ezer holdat sajátítottak ki. Előadja a román kormány álláspontját, hogy hajlandó 700.000 aranyfrankot kártalanítás címén kifizetni. A román álláspont vázolásán az előadó kijelentette, hogy ő maga és két kiküldött kollegája a kérdés alapos megvizsgálása után komoly kételyeket támaszt a román agrártörvény azon bizonyos tizedik cikkelyének érvényességét illetően. Mindazon által a román kormány által felajánlott 700.000 aranyfrank kártalanítást a Népszövetség tanácsának elfogadásra ajánlja, amely egyhangulag meg is történik. Azt, hogy ez a kártalanítási összeg a 24 ezer hold föld jelenlegi értékével szemben mily csekély, felesleges hangsúlyozni.

— **A közönség figyelmébe.** Hogy a külföldről érkezett csomagok a vámirodában azonnal elvámolhatók legyenek, felhivatnak az összes kereskedők és magánszemélyek, akik idegenből bármiféle anyagot vagy tárgyat rendelnek, hogy a szállítólevelekhez egy számlát vagy egy nyilatkozatot csatoljanak a csomagokban levő tárgyakról, még akkor is, ha a címzettnek külön is küldtek egy számlát vagy deklarációt. E formások mellőzésével sok levelezés merülne fel a vámhivatal és a címzett között, aminek természetes következtése a késedelmes kézbesítés.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap, szept. hó 20-án
délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor

Szenzáció! A legbájosabb film:

ÖRÖK TŰZ

Szerelmi dráma 8 felvonásban, az előkelő társaság köréből. — Főszereplők:

**Norma Talmadge
Conway Tearle.**

Ezenkívül:

Az utolsó lovag.

Vigjáték.

VIDÉKI

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

— **A kenyér- és péksütemények olcsóbbá tétele.** Az „Ellenzék“ írja: Köztudomásu, hogy az idén sokkal jobb gabona-termésünk van, mint a múlt évben volt. A gabonaárak ennek megfelelően alaposan leszálltak, ezzel szemben a péksütemények árai maradtak a tavalyiak. Nagyvárad város tanácsa már kiterjesztette erre is figyelmét és kötelezte a pékeket, hogy négy dekás péksüteményeket egy leu 50 baniért áruljanak.

— **Inspekiót e héten (szeptember 21. reggel 6 órától szeptember 28. reggel 6 óráig) a Főtéren levő Graffius-féle gyógyszerár tart. Éjjeli csengő működik.**

— **Polgárok!** Ha láttok a járdán biciklizőt, jegyezzétek fel a számát, gondoskodjatok tanuról s jelentsétek fel a rendőrségen. Elvégre az még sem járja, hogy a járókelők s főleg apró gyermekek testi épségét állandóan veszélyeztessék ezek a „merész“ kerékpárosok.

— **A dévai Kereskedelmi Tanács választmányi ülése.** A dévai Kereskedelmi Tanács f. hó 10-iki választmányi ülésén a választmányba beválasztotta Popa Petru, Hencsilla Nicolae és Oprea Mircea tagokat. E tagokkal most már a Kereskedelmi Tanács választmányának 6 román tagja van, mivel Albescu Virgil, Ardelean Dionisie és Cicei Romulus a választmányának már eddig is tagjai

voltak. A Tanács legközelebbi, hétfői választmányi ülésén új elnököt fog választani, akinek közreműködésével fogják a választmány többi tagjait beválasztani, hogy a béke a román és a kisebbségi kereskedők között teljes legyen.

— **Ismételten kérjük a helybeli állami rendőrséget,** hogy büntetés terhe mellett kötelezze a várost, hogy a legforgalmasabb utcánk járdáiról, illetve az ezeket keresztező árkokról hiányzó fedeleket pótolja, mert már nagyon sokan — különösen az éjjeli vonatoktól gyalog jövő utasok — botlottak el ezen árkokon. 7 éve könyörögjük ezt a „csekélységet“ s ma sincs teljesítve. A város ezen „kötelességé“-nek teljesítésére is plenáris minisztertanácsi határozat vár?! Ily bagatell dolgokhoz is nehéz szülések árán kell hozzájutnia az adózó polgároknak?! Miért?

— **Mulatságok és előadások engedélyezése.** Az „Ellenzék“ írja: A nagyvárad rendőrprefekturára 68057—25 szám alatt rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely eltörli a mulatságok és előadások engedélyezésére Erdélyben érvényben levő 1901. évi rendelet hatályát. A rendelet szerint a jövőben a jótékony célú mulatságok megtartására a polgármestertől, egyébként pedig a rendőrségtől kell engedélyt kérni.

— **Kérdés.** A sok esőzés folytán az országuton támadt „sár-habarc“-ot levakart-e valaki? Ki gondolja ezt az utrész, hogy ez nem történt meg?

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyénk közgazdasági élete és a biztosítás terjedése.

Nagy kiterjedésű vármegyénk az újabb időkben is fontos tényezője az ország közgazdasági életének. Nincs gazdagabb megyéje az országnak, mint a mienk, hiszen itt szén, arany, ezüst, erdők, forrásvizek, vizierők ép úgy mint a gyümölcs és gabonafélék bőven vannak s állanak a közgazdasági élet élénk vérkeringésének szolgálatában. A földmivelés, az ipar és kereskedelem mellett az állattenyésztés is szintén egyik főfoglalkozása megyénk lakosságának s így érthető, hogy az az érdeklődés, amely az olyan biztosító intézetek iránt fokozottabban mutatkoznak, amelyek az állatbiztosítást is bevezették, nálunk is megvan. A biztosító intézetek ma már vármegyénk közgazdasági életébe bele vannak kapcsolva s elmondhatjuk, hogy messze kiható tért és befolyást nyertek.

Mindenik biztosító intézet jó, hiszen mindenik a viszontbiztosítás révén az esetleges nagy veszteségek ellen már jó előre védekezni tud. Azt, hogy a biztosítási intézmény mennyire üdvös, mennyire hasznos és mennyire szükséges ma már nemcsak azok tudják megmondani, akik mint élet, tűz, jég, betöréseslopás, baleset, állatelhullás ellen biztosítottak már s élvezték az előnyeiket s megkapták a biztosított összegeket, hanem mindenki, aki józanul és gazdaságosan gondolkodik. A gazdasági élet minden terén is mindenkit — kicsit, nagyot — érhet baleset, kár, vész s ez ellen a biztosító intézetek védenek meg.

Vármegyénkben újabban mind szélesebb és szélesebb rétegekben ver gyökeret a biztosítás szükségessége. Öröndetes jelenség, hiszen ez a gazdasági élet zavartalanságát biztosítja. Megyénkben újabban Szászvárosban a „Belgo-Romana“ jóhírnevű biztosító intézet létesített főügynökséget. Ez a főügynökség — amint hirdetéseink között is olvasható volt — a Főtéren a régi Schul-féle házban nyitott irodát, ahol naponként állandóan a

közönség rendelkezésére áll. Városunkban ez az első biztosítási főügynökség s így érthető, hogy a „Belgo-Romana“, amely 12 millió alaptőkével, 6000.000000 frank fedezeti alappal rendelkezik, tért hódított itt. Különösen az állatbiztosítás terén ért el sikereket s rövid idő alatt számos állattartó gazda kereste fel a főügynökséget, melynek vezetője Fekete Jenő.

A „Belgo-Romana“ az élet, tűz, jég, betöréslopás stb. stb. biztosításon kívül egy új típusu biztosítást is köt. Ugyanis bárki korára való tekintet nélkül, orvosi vizsga nélkül biztosíthatja magát 100000 leura, melynek alapján elhalálozáskor a kötvénytulajdonos kikapja az összeget. Érdekes, hogy a biztosítási díj egyszersmindenkorra 572 leu. Egyéb külön díj nincs, csupán, ha a csoportból elhal valaki, az értesítés vétele után kell 100 leut befizetni. A biztosítási kötvényekre olcsó kölcsönöket is folyósít az intézet.

Mi, szászvárosiak örömmel üdvözljük a „Belgo-Romana“ itteni letelepedését, hiszen az itt felállított főügynökség nemcsak az üdvös és közgazdászok által is elismert biztosítási intézmény, hanem a lakosság érdekeit is szolgálja s alkalmat nyújt és kínál arra, hogy gazdaságilag is védekezhessünk károsodások, balesetek s elhalálozások, elemi károk folytán érhető csapások ellen. Sy.

Közgyűlés.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ — lapunk kiadóhivatala, — f. hó 20-án (elegendő tag meg nem jelenése esetén 27-én) tartja évi rendes közgyűlését. Az évi mérleget s a közgyűlés lefolyását jövő számunkban fogjuk ismertetni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

M. J. Déva. Szükszavu információi alapján nem irhatunk semmit s így kénytelenek leszünk kiszállani a helyszínére. Persze a megtekintésre adandó engedélynél Önt vesszük igénybe.

L. T. Algyógy. A székekelyek fővárosából küldött lapját hálásan köszönjük. Sajnáljuk, hogy nem lehetünk jelen a magyar dalosok ünnepélyén, de azért lelkileg ott voltunk mi is. Üdv.

Kíváncsi. Ne busuljon, mert a kérdezett — amint újabb értesültünk — bucsut mondott a pedagógiának s legközelebb már mint „bankfiu“ fogja jelét adni sokoldalúságának. A pedagógia abroncsai itt aztán nem korlátozzák abban, hogy „jóképűségének“ előnyeit zavartalanul élvezze. A „tekintély“ védő „profit ritterek“ most bezzeg hallgatnak, mint ahogy hallgattak akkor, amikor a „vizsgálók“ itt jártak.

Remete. Jövő számunkban leközzöljük. A kérdezett könyv nincs meg a könyvtárban.

Ödön bácsi, Vulkán. Ott leszünk. Addig is üdv!

Faj-alma nagyobb mennyiségben is, a vevő szedésével — olcsón eladó Barcsi Jánosnál, Berényi-u. 41 1-2

A „Transsylvania“

szálloda éttermében minden este a

Muntean testvérek
hirneves zenekara

HANGVERSENYEZ.

Zeneoktatás. Szeptember 15-étől kezdve zeneórákat adok a leipzig konzervatórium metódjai szerint és pedig: hegedű, zongora. Elmélet: összhangtan, ellenpont, hangszerzés-tan, partitúrajáték és direkción. Jelentkezni lehet nálam bármikor.

Schelker Reinhold.

44 1-2

Kerestetik egy gazdasszony, aki az összes háziteendőket végzi — egy egyedül lévő urhoz — itt helyben. P. BELEI. 45 1-3

Új menetrend június 1-étől.

Szászvárosra érkező vonatok:

Tövis felől: 263. sz. személy éjjel 1 01 óra

„ „ 201. „ gyors „ 2 00 „

„ „ 259. „ személy d. e. 9 57 „

„ „ 261. „ személy d. u. 17 20 „

Alkenyérrel Dévái iskola- illetve munkásvonat reggel 6 05 „

Arad felől: 264. sz. személy éjjel 3 20 „

„ „ 202. „ gyors „ 4 19 „

„ „ 260. „ személy d. e. 11 29 „

„ „ 262. „ személy d. u. 18 22 „

Orient expressek itt nem állnak meg! Az utazó közönség tájékoztatására közöljük, hogy a helybeli „Mercur“ autóforgalmi vállalat sötétzöld autobusza minden vonat-hoz a „Central“ előtti állomáshelyről az egyes vonatok érkezése előtt 25 perccel indul. — Vidékre is bérelhető.

Eladó ház. Szászvárosban a Varga-utca 31. sz. alatti ház szabad kézből eladó. Értekezhetni Varga-utca 4. sz. alatt Zerbes Frigyesnél. 34 3-3

Ábrahám Manónál

Főtér 13 sz. alatt kitűnő minőségű lisztet, úgy vizimalmit, mint gőzmalmit, valamint tengerit, tengeri-lisztet, korpát, a legelőnyösebben vásárolhat. 3 11-

Szőllősy üveg- és porcellán kereskedése Szászváros. Alapított 1812-ben.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, u. m.: Táblatüvegek, disztárgyak, világítási cikkek, villanykörték, üvegezések, képkere-
tezők stb. Jutányos árak! 225 18-

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 13 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéke“-t

Előfizetési ára: egész évre 120, félévre 60, negyed évre 30 leu. Hirdetési olcsók!

Löwy Sándor versenyáruháza Petroșeni.

A közelgő iskolabeiratások alkalmával ajánlom dúsan felszerelt raktáramat különösen a következő cikkekben:

Kész fiuruhák, valamint mérték szerint is,

„ „ felöltők, „ „ „ „

„ „ és leánykabátok, „ „ „ „

Fiu és leányfehérneműek, valamint mindenféle ágynemű, ami iskolai internátusokban szükséges, azonnal készülnek.

Kérem nagyérdemű vevőimet, hogy mielőtt szükségleteiket beszereznék, üzletemet felkeresni és **szolid áraitól** meggyőződést szerezni sziveskedjenek.

Óriási raktár kész férfiruhákban!

Saját uriszabóság.

Kiváló tisztelettel:

127 38-

Löwy Sándor versenyáruháza Petroșeny.